

Byggnadsindustrins Yrkesnämnd

Verksamhetsplan 2019

Beslutad av BYNs styrelse 2018-09-20

Verksamhetsplan för Byggnadsindustrins Yrkesnämnd 2019

Verksamhetsplanen beskriver målen för det arbete som planeras under de närmaste åren inom BYN, Byggnadsindustrins Yrkesnämnd. BYN är en partssammansatt organisation vars uppgift är att hantera innehållet i det yrkesutbildningsavtal som slutits mellan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna inom byggindustrin. Den viktigaste verksamheten är utveckling och stöd i yrkesutbildningsfrågor till BYN-regioner, d.v.s. de partssammansatta BYN-regioner som finns i hela Sverige.

Verksamhetsplanen utgörs av två delar:

- Yrkesutbildningsavtalet - grunden för verksamheten
- Beskrivning av verksamheten i BYN 2019 och framåt

Gällande avtal

Yrkesutbildningsavtalet trädde i kraft 1 juni 2006 och är grunden för BYNs verksamhet. Det har slutits mellan parterna:

Sveriges Byggindustrier (BI)
Maskinentreprenörerna (ME)
Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Byggnads)
Seko - Service- och kommunikationsfacket

Ett nytt yrkesutbildningsavtal diskuteras mellan parterna och när det träder i kraft kommer förutsättningarna för verksamheten att påverkas i hög grad.

Gemensamma värderingar

I inledningen av Yrkesutbildningsavtalet betonas:

”... att avtalet är ett gemensamt uttryck för parternas syn på yrkesutbildningens roll och betydelse för branschen, för dess företag och för de enskilda yrkesarbetarna.”

Syftet med avtalet är att säkerställa att lärlingarna får en bred grundläggande kompetens med hög kvalitet, vilket bidrar till att Bygg- och anläggningsbranschens yrken fortsätter att ha en hög status samt bidrar till att yrkesarbetarna kan vidareutvecklas i sina yrkesroller.

Yrkesutbildningsavtalet syftar också till att säkerställa branschens kompetensförsörjning. En bred allmänbildning i skolan och en verksamhetsanpassad färdigutbildning ger yrkesarbetarna de kunskaper och färdigheter som krävs i byggföretagen. Konkurrentkraftiga anställningsvillkor skapar förutsättningar för en god rekryteringsbas.

De arbetsplatsförlagda utbildningsinslagen under skoltiden skall förbereda och vägleda eleverna inför val av yrke. Praktik och lärande i yrket utgör grunderna för färdigutbildningstiden. Färdigutbildningen skall ge nödvändiga kunskaper som svarar mot individens yrkesval och företagets behov.

I yrkesutbildningsavtalet står:

”Såväl företag som lärling – men även parterna – har ett ansvar för att utbildningen ger grundläggande yrkeskunskaper med hög kvalitet.”

Enligt avtalet är parternas insyn i, och inflytande över, färdigutbildningen en nödvändighet för att Yrkesutbildningsavtalets intentioner skall kunna genomföras. Det sker genom BYN och BYN-regioner som tidigare benämndes RYK, Regionala Yrkeskommittéer.

BYNs uppgifter och partssamverkan

I yrkesutbildningsavtalets första paragraf, ”Partssamverkan centralt inom Byggnadsindustrins Yrkesnämnd”, slås följande fast:

- a) BYNs uppgift är att genom informationsinsatser av olika slag främja intresset för branschens yrken hos politiker, myndigheter, skola, elever m.fl. samt handlägga de övriga frågor som anges i yrkesutbildningsavtalet eller som av parterna hänskjuts till nämnden.*
- b) BYN har att följa branschens och samhällets krav på förnyelse samt att besluta och genomföra förändringar i instruktioner till RYK (BYN-regioner), godkända utbildningsgivare och företag.*
- c) I BYN skall samtliga parter vara representerade*

BYNs kansli

BYNs kansli har till uppgift att ta fram underlag inför beslut och verkställa de beslut styrelsen och arbetsutskottet fattar. Kansliet finns i Västberga, Stockholm och där hålls även de flesta av föreningens möten i AU och styrelse. BYNs verksamhet finansieras med årliga avsättningar av medel via FORA samt intäkter från distansutbildningar och registerhållning samt externa projektmedel.

Resurserna och arbetsinsatserna fördelas utifrån verksamhetsbudgeten som styrelsen fastställer med utgångspunkt från den beslutade verksamhetsplanen.

BYNs kansli hanterar huvudsakligen frågor som;

- service till BYN-regioner, lärlingar, lärare, utbildare m.fl.
- produktion av material, exempelvis utbildningsböcker för lärlingar, yrkesbevis, informationsmaterial, webbaserad information, kompetensprov m.m.
- validering och erkännande av utländsk yrkesutbildning
- instruktioner för den regionala verksamheten genom BYNs anvisningar
- ansvar för distansutbildning (yrkesteori)
- projektverksamhet (undersökande, utvecklande)
- samverkan med TYA och andra yrkesnämnder
- samverkan/påverkan politiker, myndigheter, skolor
- registerhantering
- beslutsunderlag till AU och styrelse

Dessutom;

- handlägger ansökningar om godkännande av utbildningsgivare och valideringsleverantörer
- administration och genomförande av kompetensprov samt tillser att yrkesbevis utfärdas
- ansökan och övrig administration kring branschrekommenderade skolor
- information till skolor, BYN-regioner och godkända utbildningsgivare
- utfärdar dubletter av yrkesbevis och kopior på yrkesbevisintyg
- vissa gemensamma rekryteringsinsatser
- initiativ till fortbildning och viss fortbildning av lärare

- delta i förekommande internationellt arbete på yrkesutbildningsområdet
- vara en naturlig kontaktpunkt för högskolor som behöver hjälp med bedömning av blivande yrkeslärares yrkeserfarenhet

Partssamverkan lokalt och regionalt

I avtalets andra paragraf, ”Lokal och regional partssamverkan”, står:

- a) Inom varje län eller annat geografiskt område som beslutas av BYN inrättas en regional yrkeskommitté (BYN-region), som har till uppgift att planera, organisera och övervaka utbildningen inom sitt verksamhetsområde såväl beträffande ungdoms- som vuxenutbildning.*
- b) I RYK (BYN-regionen) skall samtliga parter vara representerade.*

BYN-regionens huvudsakliga uppgifter är:

- handläggning av yrkesutbildningsfrågor, registrering och utfärdande av utbildningsböcker för lärlingar, uppföljning lärlingar, utfärdande av yrkesbevis m.m.
- lokala rekryteringsaktiviteter
- lokal samverkan med skolor
- validering

Dessutom:

- informationsinsatser, rådgivning
- kontakter med företag, elever och lärlingar,
- kontakter med godkända utbildningsgivare
- påverkan på skolpolitiker
- träffar med lärare, rektorer och SYV

För den regionala verksamheten avsätts också medel, Lokala Stödet, via FORA. Det ska användas till att höja kvaliteten på yrkesutbildningarna och att främja rekryteringen till byggyrkesutbildningar. Den reguljära verksamheten med skolsamverkan och uppföljning/administration av lärlingar ingår dock i de regionala parternas ordinarie åtagande.

Verksamhetsplan 2019

BYN ska verka för utformning, utveckling och kvalitetssäkring av kunskaper för framtidens yrkesarbetare genom att stödja, uppmuntra och inspirera företag och utbildningsgivare i rollen som utbildare.

BYN ska påverka politiker, myndigheter och organisationer i den riktning byggindustrin anser vara mest gynnsam för en god yrkesutbildning. För detta arbete krävs ett nära samarbete och samverkan med BYN-regionerna för att åstadkomma en rekrytering till gymnasieskola och vuxenutbildning som dels motsvarar branschens behov och dels gör det möjligt att erbjuda alla blivande yrkesarbetare APL- och lärlingsplatser.

Vision

Bygg- och anläggningsbranschen arbetar för en yrkesutbildning som ständigt utvecklas, med en välfungerande samverkan och lyhördhet mellan skola, företag och branschorganisationer. Alla inblandade; lärlingar, handledare, företag, utbildare och branschrepresentanter har god kännedom om mål och ambitioner inom aktuella yrken.

Kännetecken

BYN ska stå för service, kvalitet och nytänkande inom yrkesutbildningsområdet samt öka kunskapen, respekten och anseendet för branschens alla yrken.

Kvalitetsdeklaration

BYN ska i all verksamhet arbeta för en förbättrad kvalitetssäkring av yrkesutbildningen, oavsett vem som ansvarar för genomförandet. Det gäller dels att påverka skolmyndigheter och andra aktörer som är beställare av yrkesutbildningar och dels att förbättra de egna verktygen för mål och uppföljning.

Uppdragsgivarna, våra samarbetspartners, företagen och de framtida yrkesarbetarna, ska känna respekt och trovärdighet i allt BYN förmedlar. Vi ska agera med kunskap, tydlighet och engagemang. Som serviceorganisation ska BYN leverera nytta för uppdragsgivarna.

BYNs värdegrund

- Vi respekterar varje enskild människa och främjar lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder
- Vi accepterar inte rasism, diskriminering eller trakasserier i någon form, varken i våra relationer med människor inom eller utanför BYN
- Vi arbetar för bra arbetarskydd, god arbetsmiljö och mångfald
- Vi följer och respekterar ingångna avtal och överenskommelser
- Vi arbetar aktivt mot svartarbete och ekonomisk brottslighet i anslutning till BYNs verksamhet
- Vi agerar när någon utsätts för handlingar som strider mot eller handlar i strid med BYNs värdegrund

Värdegrunden syftar till att vi som arbetar med yrkesutbildningsfrågor ska uttrycka oss och agera så att alla vi möter känner respekt och trovärdighet i det BYN gör. Både de som är på väg in i, och de som redan finns i byggbranschen, ska kunna lita på att de bemöts med respekt, behandlas likvärdigt och inte diskrimineras. Eftersom BYN och BYNs parter arbetar med ungdomar har BYN ett särskilt och gemensamt ansvar för att värdegrunden ska få genomslag i ord och handling.

Värdegrunden är viktig för att nå BYNs mål att stå för kvalitet, hälsa och säkerhet, god arbetsmiljö och nytänkande inom yrkesutbildningsområdet. Den ger oss även ökade möjligheter att ge BYN och hela byggbranschen ett gott rykte hos de som funderar på att välja yrkesutbildningen med inriktning mot branschen och kan bidra till att skapa arbetsplatser med god arbetsmiljö och fler friskfaktorer som attraherar både kvinnor och män.

Värdegrunden beskriver relationer mellan människor och hur vi ser på, tänker om och behandlar varandra oavsett om vi företräder BYN eller om det handlar om de krav vi ska ställa på blivande yrkesarbetare.

BYNs nationella verksamhet under de närmaste åren beskrivs under fyra arbetsområden:

1. Service

Uppföljning och stöd för regional verksamhet. Administrativ hantering av lärlingar, utbildningsböcker och yrkesbevis. Informationsarbete och BYNs anvisningar.

3. Yrkesutbildning i företaget

Grundutbildning. Utveckling och underhåll av webblösningar för distansutbildning. Kvalitetssäkrad färdigutbildning.

2. Skolförlagd yrkesutbildning

Utveckling av gymnasieutbildning, vuxenutbildning, utbildning hos godkända utbildningsgivare så att utbildningen motsvarar de krav som branschen ställer.

4. Omvärlden

Validering. Internationellt perspektiv. Samverkan med bygg- och anläggningsverksamhet inom andra avtalsområden. Yrkestävlingsverksamhet.

Definition av begrepp i verksamhetsplanen

I följande beskrivning av verksamheten redogörs för de olika *målen* och *aktiviteterna* inom respektive område. Tidsangivelsen ger ett uttryck för nämndens ambition och prioriteringar.

- *Verksamhetsmål* bör vara uppfyllda årligen eller inom verksamhetsåret.
- *Utvecklingsmål* är på längre sikt, upp till fem år.

När vi skriver ”BYN” menas BYNs nationella styrelse och BYNs nationella kansli.

I början av varje verksamhetsområde finns ett *kännetecken* som uttrycker hur BYN vill vara känd för omvärlden inom respektive område.

1 Service

Kännetecken

BYN kännetecknas av rätt service i rätt tid. Tillgänglighet, tydlighet och tillförlitlighet ska präglade verksamheten.

Service och tjänster allmänt

BYN ansvarar för löpande verksamhet utifrån de åtaganden och uppgifter som slås fast i yrkesutbildningsavtalet, att instruktioner och riktlinjer för den regionala verksamheten upprättas och för särskilt planerade projekt.

BYN deltar i utredningsarbete och nationella branschråd eller liknande, och som remissinstans i yrkesutbildningsfrågor.

En viktig del är rådgivning som sker på olika sätt och som t ex gäller användningen av register, kompletteringar till ny information på hemsidan, kriterier för olika typer av godkännande, klargöranden kring yrkesbevis och förändringar som parterna enats om.

Underhåll av och information via BYNs hemsida är en arbetsuppgift som växt påtagligt de senaste åren och som är betydelsefull även i framtiden. För BYNs olika målgrupper är det naturligt att söka information via Internet och sociala medier. Då behöver BYNs kansli möta behovet med nya lösningar som attraherar ungdomar på väg in i Bygg- och anläggningsbranschen.

1.1 Byggnadsindustrins Yrkesnämnd – nationell och regional verksamhet

Syfte

Det finns idag behov av att skapa ett tydligt och effektivt BYN som har samma tillämpning av beslut kring lärlingsutbildningar i hela landet. Med tanke på att branschen förändras och därmed uppdraget för BYNs parter bör arbetet med att hitta rätt fördelning mellan arbetsuppgifter som sköts av BYN-regionerna respektive BYNs kansli fortsätta.

Verksamhetsmål

- 1.1.1 BYN ska ha beredskap att ta fram nationella riktlinjer för arbetsordning och tillämpning av ett nytt yrkesutbildningsavtal när det har slutits mellan BYNs parter.
- 1.1.2 BYNs kansli ska ha beredskap att utveckla sitt arbete om ett nytt yrkesutbildningsavtal skulle innebära förändrad administration.

- 1.1.3 För att underlätta utbyte av erfarenheter mellan BYN-regionerna ska BYNs kansli under 2019 fortsätta att genomföra webbaserade möten. BYN-regioner uppmanas att dela med sig av goda exempel från sin verksamhet.
- 1.1.4 Under hösten 2019 ska BYN genomföra en konferens för BYN-regionernas styrelserepresentanter.

1.2 Förbättrade styrdokument och utvecklad administrativ hantering av lärlingar, utbildningsböcker och yrkesbevis

Syfte

För att byggrykesutbildningen ska nå en eftersträvd kvalitet är det viktigt att alla styrdokument och de sammanhängande systemen fungerar väl ihop. Lärlingar, handledare, företag och BYN behöver alla ha tydliga mål för sin del i verksamheten.

Verksamhetsmål

- 1.2.1. När en målbeskrivning för ett yrke behöver tas fram eller revideras under verksamhetsåret ska det ske i samråd med yrkesrådet för det aktuella yrket. En projektplan, inklusive en tidplan för uppdraget ska tas fram.
- 1.2.2. Arbetet med att anpassa BYNs målbeskrivningar/kvalifikationskrav till SeQF-formatet¹ ska fortsätta under 2019 med koppling till ett nytt yrkesutbildningsavtal, MYHs riktlinjer för nivåplacering av icke formell utbildning (t.ex. BYNs traditionella lärlingsutbildning/företagslärling) samt ligga till grund för BYNs nya valideringsmodell.
- 1.2.3 Under 2019 ska arbetet inledas med att genomföra ansökningar avseende nivåplacering av BYNs yrken i SeQF.
- 1.2.4 Arbetet med att komplettera kvalitetssäkringen av BYNs utbildningsmaterial och utbildningarnas genomförande ska fortsätta under 2019 för att säkerställa att kvalitetskraven enligt SeQF uppfylls.
- 1.2.5 Under 2019 ska revidering av BYNs anvisningar och andra betydande dokument genomföras för att säkerställa tydlighet och kvalitetssäkring av dokumentens innehåll.
- 1.2.6 Under 2019 ska BYN och parternas informationsavdelningar fortsätta arbetet med att ta fram informationsmaterial som vänder sig till elever i yrkesutbildningar, nyanlända m.fl. som på ett attraktivt sätt informerar om anställningsvillkor, byggbranschens verksamhet och värderingar m.m.

---

¹ EU rekommenderar att varje land ska ta fram ett nationellt ramverk för kvalifikationer, NQF (i Sveriges fall kallas den SeQF) vilket ska relateras till EQF, som använder åtta nivåer som visar resultat av lärande uttryckt i kunskaper, färdigheter och kompetens.

1.3 Stöd till regional verksamhet

Syfte

Utveckla och förbättra användningen av det Lokala stödet, d.v.s. de medel som avsätts för rekrytering och kvalitetshöjande åtgärder.

Verksamhetsmål

- 1.3.1** Senast 30 september ska BYNs parter se över och vid behov revidera riktlinjerna för Lokala stödet avseende kommande verksamhetsår. Vid revidering av riktlinjerna bör hänsyn tas till synpunkter från regionerna.
- 1.3.2** Enligt instruktionerna i *Riktlinjer för Lokala stödet* ska BYN-regionerna till BYNs kansli lämna verksamhetsplan, delårsrapport och årsrapport avseende den verksamhet som genomförts med hjälp av det lokala stödet. BYN-regioner uppmuntras att dela med sig av goda exempel från sin verksamhet.

1.4 Tillfälliga medel nyanlända m.fl.

Syfte

BYN har under en begränsad tidsperiod av tre till fem år tilldelats medel för att hantera och kraftsamla kring en förväntad tillströmning av nyanlända och personer långt från arbetsmarknaden.

- 1.4.1** För att understödja regionala aktiviteter med syfte att
- utveckla samverkan med Arbetsförmedlingen och kommuner,
  - möta företagens behov av arbetskraft,
  - anpassa informationsinsatser till nya målgrupper,
  - komplettera insatserna från anpassningsgrupperna och Galaxen,
- tillhandahåller BYN medel (utöver lokala stödet) för projektansökningar från BYN-regionerna.
- 1.4.2** Under 2019 ska BYNs kansli pröva att tillhandahålla ett utökat stöd till BYN-regionerna i samband med etablering av lärlingsutbildning i företag för nya målgrupper.

1.5 BYNs register

Syfte

BYNs registersystem ska medverka till enhetlig hantering av lärlingar och kvalitetssäkra lärlings-, företag- och handledaruppgifter samt utfärdandet av utbildningsböcker och yrkesbevis. Systemet ska kontinuerligt utvecklas utifrån dataskyddsförordningen (ref. GDPR) och nya behov av förändringar, vilket ska bidra till att effektivisera BYN-regionernas och kansliets arbete.

Verksamhetsmål

- 1.5.1** Fortsatt underhåll av BYN 2.0 (nuvarande registret) ska ske under 2019 för att upprätthålla nuvarande funktioner och göra nödvändiga förändringar i väntan på ett nytt yrkesutbildningsavtal och införandet av ett nytt register, ”BYN 3.0”.
- 1.5.2** BYNs kansli ska fortsätta att göra nödvändiga förändringar och anpassningar i BYNs verksamhet för att möta kraven i EUs dataskyddsförordning, GDPR.
- 1.5.3** Arbetet med att utveckla BYN 3.0 ska fortsätta under 2019. Den tillsatta arbetsgruppen för BYN 3.0 ska utarbeta förslag på funktioner och innehåll i registret som möter de krav som är kända i det nya yrkesutbildningsavtalet. Arbetsgruppen ska kontinuerligt avrapportera arbetet till BYNs AU under 2019.

1.6 Informationsarbete

Syfte

Öka kännedomen om BYNs verksamhet, innebörden av byggnadsindustrins yrkesutbildningsavtal och om de yrken som BYN ansvarar för.

Verksamhetsmål

- 1.6.1** Senast i samband med BYNs styrelsemöte i slutet av året ska BYNs kommunikationsplan för kommande år vara reviderad.
- 1.6.2** Två gånger per år ska BYNs kansli, i samarbete med parternas personalfunktioner, erbjuda en introduktionsutbildning för nya funktionärer i partsorganisationerna som arbetar med yrkesutbildningsfrågor.
- 1.6.3** BYNs användning av webbplatser och sociala medier samt tjänster på internet/mobiltelefoni ska kontinuerligt utvecklas i syfte att utveckla kontakterna med lärlingar, handledare, lärare och andra intressenter.
- 1.6.4** BYNs kansli ska i samråd med parternas kommunikationsavdelningar etablera en arbetsgrupp för BYNs informations- och marknadsföringsinsatser som syftar till att säkerställa rekryteringen till Bygg- och anläggningsprogrammet och vuxenutbildningen. Insatserna behöver utformas så att de samspelar med satsningen på skol- och yrkestävlingar och med de rekryteringsinsatser som syftar till att locka till utbildningar inom yrkeshögskolan och högskola/universitet.
- 1.6.5** BYNs kansli ska under 2019 fortsatt bidra till genomförande av mångfaldsfrämjande insatser i samband med regionala och nationella lärar- och skolledarkonferenser.

2 Skolförlagd yrkesutbildning

Kännetecken

BYN definierar innehållet i byggnadsindustrins yrkesutbildningar. Vår partssammansatta organisation gör att vi respekteras som en av de tyngsta remissinstanserna när det gäller byggrelaterade yrkesutbildningar.

2.1 Gymnasieskolan - BYN ska arbeta för en ständigt förbättrad grundutbildning som främjar ett livslångt lärande.

Bakgrund

Yrkesrollerna förändras över tiden och nya krav kommer på innehållet i yrkesutbildningen. I dagens skola är förändringsprocessen alltför långsam. Det är också viktigt att behålla och utveckla en motiverad andel kurser som kompletterar yrkeskurserna och förbereder för ett arbetsliv i utveckling och förändring.

Syfte

BYN ska verka för en kontinuerlig utveckling av gymnasieskolan så den främjar livslångt lärande och ger en bra grund för elevens utveckling till yrkesarbetare.

Verksamhetsmål

2.1.1 BYNs parters deltagande i Skolverkets nationella programråd för Bygg- och anläggningsprogrammet och de frågor som är aktuella i programrådet ska kontinuerligt rapporteras till och följas upp av styrelsen. Särskilt uppmärksammas BYNs uttalade mål att föra fram BYNs syn på kompetensförsörjning, kvalitetskrav, arbetsmiljö och hälsa integrerat i alla yrkeskurser, arbetsplatsförlagt lärande och information till elever angående våra byggyrken.

BYN ska via programrådet också påverka Skolinspektionen så att deras uppföljning av resultat och resurser för utbildningens genomförande utvecklas.

2.1.2 BYN ska fortsätta diskussioner med Skolverket om förutsättningarna för att bättre följa hur elever fördelar sig på olika yrkesutgångar och hur de etablerar sig i branschen.

2.1.3 BYN-regionernas representanter ska årligen följa upp att de lokala programråden i branschrekommenderade skolor säkerställer att de krav och de kriterier som BYN ställt för branschrekommendationen följs enligt skolans godkända ansökan om branschrekommendation.

2.1.4 BYN ska följa arbetet med Galaxens arbetsmiljöinriktade skolinformationsverksamhet och medverka till att det utvärderas och följs upp.

2.1.5 BYN och BYN-regionerna ska under 2019 bedriva ett fortsatt aktivt informationsarbete för att påverka gymnasieskolor att arrangera/delta i lokala och regionala skoltävlingar inför kommande nationella- och internationella yrkestävlingar.

- 2.1.6** Under 2018 utarbetade BYN en sammanställning (*PM utveckling av BA-programmet*) över utvecklingsområden för gymnasieskolans BA-program i syfte att initiera ett förbättringsarbete genom de nationella programråden. Detta PM överlämnades till Skolverket hösten 2018 och BYN ska under 2019 följa upp Skolverkets arbete med förslagen i dokumentet.
- 2.1.7** Under våren 2019 ska BYN medverka i en studie om digitalisering i yrkesutbildningen i gymnasieskolan. Resultatet av studien kommer att ligga till grund för fortsatt verksamhet inom området. En möjlig insats skulle kunna vara en lärarfortbildning inom BIM och digitalisering.

2.2 Kvalitetssäkring av utbildning hos godkända utbildningsgivare

Bakgrund

Den inledande yrkesutbildningen hos godkända utbildningsgivare uppvisar idag stora variationer. Utbildningsmålen bör även fortsättningsvis kunna variera inom givna ramar.

Syfte

BYN ska förvissa sig om att yrkesutbildning för vuxna genomförs enligt de krav och målsättningar som avses i överenskommelsen med utbildningsgivarna. Detta ska leda till ökad säkerhet, ökad kvalitet för eleverna och en utveckling av utbildningarna samt underlätta för nästkommande steg i utbildningskedjan, färdigutbildningen.

Verksamhetsmål

- 2.2.1** Varje år ska BYNs kansli, i samarbete med representanter från BYN-regionen, genomföra minst tio kvalitetssäkringsbesök hos BYNs godkända utbildningsgivare. Kvalitetsbesöken ska i första hand initieras av BYN-regionens representanter.
- 2.2.2** Uppföljning av hur avtalen mellan BYN och utbildningsgivarna efterlevs ska fortsätta att utvecklas i samråd med Arbetsförmedlingen. Inför kommande revideringar av avtal ska särskilt arbetsmiljöfrågor och utbildningsgivarnas egenkontroll beaktas.
- 2.2.3** I samband med programrådsmöte hos utbildningsgivaren ska resultatet av egenkontrollen redovisas samt kontroll av eventuella avvikelser från avtalet gällande lärarresurser genomförs.

2.3 Fortbildningsprogram för att stödja utvecklingen inom gymnasieskola och hos utbildningsgivare

Bakgrund

Yrkesutbildningen förändras över tiden och lärare inom branschens yrkesutbildningar behöver fortbildas och vidareutbildas.

Syfte

BYN ska i samverkan med utbildningsgivare visa på olika utbildningar för lärare utifrån branschens behov.

Verksamhetsmål

- 2.3.1 BYNs kansli ska årligen anordna konferenser för godkända utbildningsgivare och godkända valideringsleverantörer i syfte att sprida information och utöver det kontinuerligt delge utbildningsgivarna förändringar i målbeskrivningar eller annat som har betydelse för utbildningens genomförande.
- 2.3.2 BYNs kansli ska årligen erbjuda godkända utbildningsgivare/valideringsleverantörer utbildning i BYNs utbildningssystem, registerhantering, validering och övrigt som bedöms viktigt för utifrån utbildnings- och kvalitetskraven.
- 2.3.3 Under våren 2019 ska BYNs kansli arrangera en tvådagars skolledarkonferens som stöd för skolledare som arbetar med utveckling och genomförande av yrkesutbildningen inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen.
- 2.3.4 Under våren 2020 ska BYNs kansli genomföra en konferens för yrkeslärare inom gymnasieskolans BA-program och Godkända utbildningsgivare.

2.4 Mål för lärarrådets verksamhet

Syfte

Syftet med BYNs lärarråd är att säkerställa en god insikt i skolornas verksamhet och villkor.

Mål

Att upprätta och säkerställa en dialog mellan BYNs nationella verksamhet och företrädare för Bygg- och anläggningsprogrammet.

Verksamhetsmål

- 2.4.1 Lärarrådet samlas två gånger per år för att lyfta fram och diskutera aktuella frågor inom Bygg- och anläggningsprogrammet samt av BYN initierade utbildningsfrågor. Lärarrådet ska även användas i arbetet med remissvar och BYNs övriga engagemang för utveckling av gymnasieskolan. Synpunkter från lärarrådet ska tas tillvara i BYNs arbete. I samband med lärarrådets möten under 2019 ska företag, handledare och regionala BYN-representanter bjudas in för att diskutera utveckling av samarbetet mellan skola och företag.

2.5 Stöd till behörighetsbedömning av blivande yrkeslärare

Syfte

Bidra till att högskolans lärarutbildningar får hjälp av kompetenta yrkeslärare för behörighetsbedömning av blivande yrkeslärare.

Verksamhetsmål

- 2.5.1 BYNs kansli har en roll att rekommendera yrkeslärare som har en lämplig kompetens för att medverka till behörighetsbedömningar i samband med antagning till högskolornas yrkeslärarutbildningar.

3 Yrkesutbildning i företag

Kännetecken

BYN agerar som nav och förser lokala organisationer och företag med kunskap och inspiration som syftar till effektiva lösningar och hög kvalitet på yrkesutbildning under produktion.

3.1 Framtidens yrken i byggnadsindustrin

Syfte

BYN ska upparbeta en beredskap för att kunna medverka till nödvändiga förändringar av yrkesutbildningens innehåll och avgränsningar.

Verksamhetsmål

- 3.1.1 BYNs kansli ska ha beredskap för att medverka vid införande och implementering av ett nytt yrkesutbildningsavtal.
- 3.1.2 De yrken som är aktuella för tillämpning enligt yrkesutbildningsavtalet ska beslutas i särskild överenskommelse mellan parterna innan verksamhet inleds i BYN. Efter partsbeslut om införande av tillkommande yrken ska BYN omgående etablera yrkesråd och inleda arbete med att ta fram en målbeskrivning och vidta de övriga åtgärder som är nödvändiga för att genomföra yrkesutbildning enligt yrkesutbildningsavtalet. För närvarande är det yrken inom demontering, järnvägsinfrastruktur samt drift och underhåll av vägar.

3.2 Kvalitetssäkrad färdigutbildning

Bakgrund

Lärlingen och handledaren är huvudpersoner i utbildningsprocessen och företagets engagemang och vilja att satsa på lärlingarna avgör vilka kunskaper, färdigheter och förmåga färdigutbildningstiden ger.

Syfte

Ta fram tydliga mål och en kontinuerlig uppföljning av målen för att ge förutsättningar för att utbildningen ska kunna genomföras enligt intentionerna.

Utvecklingsmål

- 3.2.1 Senast 5 år efter införandet av ett nytt yrkesutbildningsavtal ska yrkesutbildningen i företag ha genomgått de nödvändiga förändringar som krävs för att säkerställa att yrkesutbildningen motsvarar branschens krav och mål.

- 3.2.2** BYN ska undersöka möjligheten att utveckla branschens icke-formella traditionella lärlingsutbildning till en form som är formellt reglerad i det statliga styrsystemet för utbildning.

Verksamhetsmål

- 3.2.3** Under 2019 ska arbetet med yrkesråden förnyas, utvecklas och effektiviseras genom att säkerställa representationen i råden och framtagande av kortfattade utvecklingsplaner för respektive råd. Ambitionen är att varje yrkesråd ska kunna träffas fysiskt varje år och att i övrigt nyttja digitala mötesformer.
- 3.2.4** BYN ska under 2019 följa ESF-projektet Sverige Bygger nytt och dess arbete med att skapa ett slags lärlingsförmedling och matchningsportal.

3.3 Ett kvalitetssäkrat och kvalitetssäkrande kompetensprov

Bakgrund

Den provbank som utarbetats för yrkesteoretiska provet har förbättrats i flera steg och ska utgöra en grund för ett utvecklat kompetensprov och till validering. För att säkerställa kvaliteten på kompetens- och valideringsproven behöver nya och utprovade frågor tas fram till BYNs samtliga yrken. I arbetet bör det övervägas om provet ska ha en kombination av flervalsfrågor och öppna frågor med hänvisning till att vissa personer har lättare att visa sina kunskaper med egna ord.

Syfte

Att kompetensprovet uppfyller de mål som fastställts i yrkesutbildningsavtalet.

Verksamhetsmål

- 3.3.1** Under 2019 ska BYNs frågebank för kompetensprov utvärderas och utvecklas för att ingå som en funktion i BYNs nya valideringsmodell.

4 Omvärlden

Kännetecken

BYN respekteras som byggnadsindustrins språkrör i frågor som berör yrkesutbildning och fungerar som länk till yrkesutbildningsintressen inom andra branschområden.

4.1 Färdig process för validering

Syfte

BYN tar fram modeller för att genomföra valideringar med inriktning mot byggyrkena. BYN ska bidra till enklare hantering av och förståelse för personer med yrkesutbildning från andra länder.

Verksamhetsmål

- 4.1.1 BYNs kansli ska kontinuerligt informera Arbetsförmedlingen om branschens krav på utbildningsanordnare och utbildningsinnehåll så att de har rätt underlag för upphandling av arbetsmarknadsutbildning och validering.
- 4.1.2 Under 2019 ska utvecklingen av BYNs nya valideringsmodell fortsätta och tas i drift för Träarbetare och Anläggningsmaskinförare. I mån av tid kan ytterligare yrken bli aktuella att införa i valideringsmodellen under 2019.

4.2 Nyanlända till byggindustrin

Bakgrund

Genom de senaste årens flyktingströmmar har ett stort antal personer kommit till Sverige. Dessa personer behöver integreras i det svenska samhället i allmänhet och givetvis även i byggindustrin.

Syfte

Arbetet med att etablera nyanlända i byggbranschen handlar delvis om yrkesutbildningsinsatser. BYNs verksamhet behöver på olika sätt anpassas för att möjliggöra dessa utbildningar.

Verksamhetsmål

- 4.2.1 BYN ska under 2019 fortsätta arbetet med att ta fram åtgärder som kan främja möjligheterna för personer som inte behärskar svenska språket att tillgodogöra sig utbildning eller erhålla yrkesbevis, exempelvis genom översättning av kompetensprov/valideringsunderlag till andra språk.

4.2.2 BYN ska under 2019 anlita externa resurser för att arbeta med mångfaldsfrågor och branschens attraktivitet. Syftet ska vara att tydliggöra vilka förändringar som måste genomföras och utarbeta mål och aktiviteter för att nå dessa förändringar inom byggbranschen.

4.3 Internationellt samarbete

Bakgrund

Arbetskraftens rörlighet är en av grundpelarna inom EU. Yrkesutbildningssystemen ser dock mycket olika ut och en hel del arbete återstår innan EU-gemensamma system för jämförelse och överföring av yrkeskompetens kan användas.

Syfte

Att utveckla internationellt samarbete där Sverige ska betraktas som ett föredöme för vår yrkesutbildning och med vår yrkeskompetens vara en naturlig partner i samverkan för en god yrkesutbildning i Europa.

Verksamhetsmål

- 4.3.1** Inom de organisationer som motsvarar parternas på europeisk nivå; FIEC på arbetsgivarsidan och EFBWW på arbetstagarsidan pågår kontinuerligt utvecklingsarbete och diskussion kring yrkesutbildningsfrågor ur ett EU-perspektiv. Företrädare för BYNs parter medverkar i möten mellan dessa organisationer i den s.k. sociala dialogen.
- 4.3.2** Under 2019 ska BYN undersöka om förutsättningar finns för att samverka med skolor och utbildningsföretag i andra närliggande länder och nå upp till kraven som en av BYN Godkänd Utbildningsgivare.

4.4 Skol- och yrkestävlingar

Syfte

BYNs engagemang i skol- och yrkestävlingar har följande syften:

- höja utbildningskvalitén på alla skolor
- höja motivationen hos elever och lärare som deltar i yrkestävlingar
- ge elever positiva upplevelser och vara en grund för nätverkande mellan skolor
- höja statusen och öka attraktiviteten på BYNs yrken
- behålla det stora intresset för BYNs yrken
- utveckla samarbetet med olika branschorganisationer

Utgångspunkt

BYN kan inte ensamt ta ansvar för yrkestävlingar nationellt och internationellt i BYNs yrken. Förutsättningen för en långsiktig och hållbar satsning på yrkestävlingar är att olika intressenter (BYN, BYNs parter, branschorganisationer, myndigheter, företag och sponsorer) gemensamt tar ansvar för arrangemang och genomförande av tävlingar samt rekrytering av experter och coacher samt finansierar verksamheten.

Verksamhetsmål

- 4.4.1** Under 2019 ska BYN och BYN-regionerna medverka till att fler skolor genomför skoltävlingar. BYNs kansli ska vara ett ”nav” med uppgift att samla och stödja skolorna i utveckling och genomförande av tävlingar.
- 4.4.2** Under hösten 2019 ska CSS arbeta för att Skol-SM för Maskinförare ska vara ett tävlingsyrke under yrkes-SM i Helsingborg 2020.
- 4.4.3** Under hösten 2019 ska BYN, inom ramen för nätverket Construction Skills Sweden (CSS), arbeta med planering och förberedelser inför yrkes-SM 2020 i Helsingborg. BYN-regionen i Skåne och regionens gymnasieskolor med Bygg- och anläggningsprogrammet ska involveras för att delta i planeringsarbete inför yrkes-SM.
- 4.4.4** Under 2019 ska BYN/CSS hålla sig informerad om nordiska träningar och tävlingar inom bygg- och anläggningsbranschen. Eventuellt deltagande ska ske efter beslut i AU.

Utvecklingsmål

- 4.4.5** Tävlingsverksamheten i BYNs yrken under perioden 2019 - 2020 kan komma att omfatta följande arrangemang:

2019

- Skoltävlingar
- Skol-SM för Maskinförare
- Yrkes-VM i Kazan Ryssland (18–23 augusti)

2020

- Yrkes-SM (inklusive Skol-SM för Maskinförare) i Helsingborg
- Yrkes-EM, Graz Österrike (16–20 september)
- Skoltävlingar

2021

- Skoltävlingar
- Skol-SM för Maskinförare
- Yrkes-VM i Shanghai (september)

4.5 Samverkan BYN/TYA

Bakgrund och syfte

BYN och TYA har sedan flera år inlett ett samarbete med syftet att harmonisera de båda organisationernas utbildningssystem.

Verksamhetsmål

- 4.5.1** Varje år ska BYNs kansli i samråd med TYA stämma av hur det gemensamma utbildningsspåret fungerar och behöver utvecklas.

- 4.5.2** Under 2019 ska en gemensam utbildningskonferens för godkända utbildningsgivare genomföras.
- 4.5.3** Under 2019 genomförs minst två gemensamma kvalitetssäkringsbesök hos, av BYN och TYA, godkända utbildningsgivare.
- 4.5.4** BYN ska göra en utvärdering av samverkansavtalet BYN-TYA och verka för att ett möte med TYAs parter genomförs under 2019 med utgångspunkt av utvärderingen.

4.6 Samverkan med andra yrkesnämnder

Syfte

Genom gemensamma insatser öka möjligheterna att få genomslag i påverkansarbete och informationsinsatser.

Verksamhetsmål

- 4.6.1** BYNs kansli ska under 2019 i samverkan med andra yrkesnämnder samt World Skills Sweden (WSS) genomföra gemensamma informationsinsatser och aktiviteter för att bidra till en ökad rekrytering av elever till gymnasieskolans yrkesprogram.